

กรมทรัพย์สินทางปัญญา หนุนเจ้าของลิขสิทธิ์เพลง ใช้ประโยชน์ “ระบบฐานข้อมูลเพลง - ตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์” ตัวช่วยบริหารจัดการสิทธิอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาเดินทางเข้าขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการลิขสิทธิ์เพลงให้โปร่งใสเป็นธรรม และตรวจสอบได้ ผ่านการส่งเสริมการใช้งานระบบ “ฐานข้อมูลเพลง” และ “ฐานข้อมูลตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์” ที่กรมได้พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการใช้งานเพลงในเชิงพาณิชย์อย่างถูกกฎหมาย ลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง ป้องกันการแอบอ้างเป็นตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์โดยมิชอบ พร้อมสร้างสมดุลระหว่างฝ่ายผู้ถือสิทธิและฝ่ายผู้ใช้ประโยชน์งานเพลงอย่างเหมาะสม

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เผยข้อมูลรายงาน The IFPI Global Music Report 2024 ของสมาคมผู้บันทึกเสียงนานาชาติ หรือ International Federation of the Phonographic Industry (IFPI) ซึ่งระบุว่า อุตสาหกรรมเพลงไทยกำลังมาแรงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในปี 2567 มีมูลค่าตลาดกว่า 3,400 ล้านบาท เติบโตขึ้นถึงร้อยละ 18.1 จากปีก่อนหน้า และขยับขึ้นสู่อันดับที่ 26 ของโลก สะท้อนศักยภาพของอุตสาหกรรมเพลงไทยในฐานะ Soft Power ที่ช่วยสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจและผลักดันศิลปินไทยก้าวสู่ตลาดโลกได้อย่างเต็มภาคภูมิ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงเดินทางส่งเสริมอุตสาหกรรมเพลงไทยอย่างจริงจังต่อเนื่อง โดยชูทรัพย์สินทางดนตรี (Music IP) เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างรายได้ในยุคดิจิทัล และเตรียมพร้อมรับมือความท้าทายจากเทคโนโลยี AI และแนวโน้มของอุตสาหกรรมดนตรีสมัยใหม่ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อเปิดโอกาสให้ศิลปินไทยสามารถสร้างรายได้จากผลงานของตนได้อย่างยั่งยืน โดยในปี 2568 กรมมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเพลงไทยและศิลปินไทย อาทิ การร่วมจัดงานเทศกาลดนตรี “Bangkok Music City 2025” ซึ่งเป็นเวทีให้ศิลปินไทยได้แสดงผลงานและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจดนตรีระดับโลก เพื่อส่งออกศิลปินไทยที่มีศักยภาพเข้าร่วมงานเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติ และการจัดกิจกรรมเสวนา “จังหวะดนตรี จังหวะ IP” เพื่อต่อยอด Soft Power ด้วย Music IP เนื่องในวันทรัพย์สินทางปัญญาโลก รวมทั้งดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพลง และฐานข้อมูลตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ เพื่อยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

โดยเมื่อช่วงปลายเดือนกันยายน 2568 กรมได้เปิดให้บริการระบบฐานข้อมูลเพลงอย่างเป็นทางการ โดยมีฝ่ายผู้ถือสิทธิที่เห็นประโยชน์จากการใช้งานระบบดังกล่าว นำข้อมูลเพลงเข้าสู่ระบบแล้วเกือบ 14 ล้านเพลง

แบ่งเป็นเพลงไทยประมาณ 5.7 แสนเพลง และเพลงสากลประมาณ 13.3 ล้านเพลง ช่วยให้ผู้ประกอบการร้านค้า หรือสถานบริการที่ต้องการใช้ประโยชน์จากงานเพลง สามารถเข้าถึงข้อมูลเจ้าของสิทธิและตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยมีผู้ใช้บริการค้นหาข้อมูลเพลงในระบบกว่า 4,200 ครั้ง สะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของระบบฐานข้อมูลที่ช่วยให้การตรวจสอบสิทธิและการใช้งานเพลงเชิงพาณิชย์ทำได้ถูกต้อง โปร่งใส และลดข้อขัดแย้งทางกฎหมาย

นางอรมน กล่าวว่า เพื่อส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขยายฐานข้อมูลให้มีขนาดใหญ่ยิ่งขึ้น กรมจึงเตรียมจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การใช้งานระบบฐานข้อมูลเพลง และฐานข้อมูลตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์” ในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2568 ผ่านระบบออนไลน์ ฟรี! โดยเป็นการอบรมฯ ให้กับฝ่ายผู้ถือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นศิลปิน ผู้สร้างสรรค์ บริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ บริษัทจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ และตัวแทนผู้ได้รับมอบอำนาจ เพื่อแนะนำขั้นตอนการใช้งานระบบฐานข้อมูลเพลง การนำเข้าข้อมูล รวมถึงกระบวนการขึ้นทะเบียนตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ผ่านระบบ Zoom ซึ่งออกแบบมาให้ใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยระบบฐานข้อมูลตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จะมีส่วนสำคัญในการช่วยลดภาระการพิสูจน์ความถูกต้องของการมอบอำนาจ ขณะเดียวกันผู้ประกอบการที่ใช้เพลงก็สามารถตรวจสอบข้อมูลของตัวแทนได้อย่างมั่นใจ นำไปสู่ระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่มีมาตรฐาน เป็นธรรม ตรวจสอบได้ ช่วยลดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ถือสิทธิและผู้ใช้งาน ซึ่งผู้สนใจสมัครเข้าร่วมอบรมการใช้งานระบบฐานข้อมูลเพลงและฐานข้อมูลตัวแทนจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ สามารถลงทะเบียนผ่านลิงก์ <https://qr.ipthailand.go.th/QVayKLQr> ภายในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2568 สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา โทร. 02-547-4704 หรืออีเมล copyright.office@ipthailand.go.th

สุดท้ายนี้ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เน้นย้ำว่า กรมจะยังคงมุ่งมั่นยกระดับงานบริการทรัพย์สินทางปัญญาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิทธิ และเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมแกร่งผู้ประกอบการไทยตามแนวทาง Big Quick Win ของกระทรวงพาณิชย์ต่อไป